

LBRIS

We know
books

MAGDA STAN

ISTORIE

Caietul elevului

6

clasa a VI-a

**EDITURA DIDACTICĂ
ȘI PEDAGOGICĂ**

• Cuvânt-înainte.....	3	4. Constituirea S.U.A. Declarația de independență. Constituția.....	38
• Recapitulare inițială	4	5. Revoluția franceză. De la supus la cetățean (I).....	40
Unitatea I.		• Studiu de caz. <i>Declarația drepturilor omului și ale cetățeanului</i>	41
Călători și călătorii - Europa și Lumea Nouă	6	6. Revoluția franceză. De la supus la cetățean (II).....	42
1. Călătoriile și percepția spațiului în Evul Mediu.....	6	7. Napoleon I și răspândirea ideilor revoluției franceze în Europa.....	44
2. Marile descoperiri ale europenilor (I). Drumuri și teritorii. Călători și călătorii.....	8	8. Revoluția industrială. Impactul în viața oamenilor.....	46
3. Marile descoperiri ale europenilor (II). Consecințe asupra vieții oamenilor.....	10	• Recapitulare	48
• Studiu de caz. <i>Lumea Nouă: cunoaștere, misionarism și exploatare</i>	11	• Evaluare	49
• Recapitulare	12	Unitatea IV.	
• Evaluare	13	Secolul naționalităților	50
Unitatea II.		1. Statele moderne: revoluție și emancipare națională.....	50
Geneza spiritului modern	14	• Studiu de caz. <i>1848 în Europa</i>	51
1. Renașterea: geneza spiritului modern.....	14	• Studiu de caz. <i>Românii și modernitatea</i>	52
2. Umanismul.....	16	• Studiu de caz. <i>Formarea statelor naționale în secolul al XIX-lea: Germania</i>	53
• Studiu de caz. <i>Leonardo da Vinci și Michelangelo Buonarroti</i>	18	2. Epoca victoriană. <i>La Belle Époque</i>	54
• Studiu de caz. <i>Niccolò Machiavelli</i>	19	• Recapitulare	56
• Studiu de caz. <i>Giordano Bruno și Galileo Galilei</i>	20	• Evaluare	57
• Studiu de caz. <i>William Shakespeare</i>	21	• Recapitulare finală	58
3. Reforma. Contrareforma.....	22	• Evaluare finală	60
4. Absolutismul.....	24	• Verificarea răspunsurilor	62
• Studiu de caz. <i>Barocul</i>	26		
• Studiu de caz. <i>Soliman Magnificul</i>	27		
• Studiu de caz. <i>Ludovic al XIV-lea. Palatul de la Versailles</i>	28		
• Studiu de caz. <i>Petru cel Mare</i>	29		
• Recapitulare	30		
• Evaluare	31		
Unitatea III.			
Spre o nouă societate	32		
1. Revoluția glorioasă.....	32		
2. Iluminismul - rațiune, drepturi, implicarea oamenilor în viața publică.....	34		
• Studiu de caz. <i>Montesquieu, J.J. Rousseau, Voltaire</i>	35		
3. Viața cotidiană. Opinia publică în secolul al XVIII-lea.....	36		

CĂLĂTORI ȘI CĂLĂTORII - EUROPA ȘI LUMEA NOUĂ

CĂLĂTORIILE ȘI PERCEPȚIA SPAȚIULUI ÎN EVUL MEDIU

De reținut

- În Evul Mediu, europenii s-au îndreptat către Asia și nordul Africii, explorând teritorii tot mai îndepărtate.
- Noile instrumente de orientare în spațiu – busola, astrolabul – hărțile tot mai detaliate, precum și corăbiile cu pânze, ușoare și rapide, au favorizat navigația pe mări și oceane.

Date istorice

- 1271-1295 – călătoria lui Marco Polo în Asia
- 1325-1349 – călătoriile lui Ibn Battuta în Africa și Asia
- Sec. al XV-lea – construirea primelor caravele

Cuvinte-cheie

- astrolab
- busolă
- caravelă

Activitate individuală

- 1 Citește textele **A** și **B**, privește cu atenție harta **C**, apoi rezolvă cerințele.

A Marco Polo, un negustor venețian din secolul al XIII-lea, a realizat o lungă călătorie prin Asia, până în China, țară condusă de hanul (împăratul) mongol Kubilai. Marco Polo a rămas la curtea imperială de la Beijing timp de peste două decenii, explorând Asia de Est. Călătoria, descrisă în Cartea Minunilor (sau Milionul), i-a încurajat și pe alți exploratori din Evul Mediu să descopere noi teritorii și civilizații. (despre călătoria lui Marco Polo)

B Palatul marelui han Kubilai (...) este cel mai mare din câte s-au văzut vreodată. Zidurile sălilor și odăilor sunt acoperite toate cu aur și argint și au cioplite în ele istorii frumoase, iar acoperișul este astfel clădit că se vede de parcă numai din aur și argint ar fi turnat. Încăperea principală este atât de mare încât se pot ospăta acolo peste 6000 de oameni.

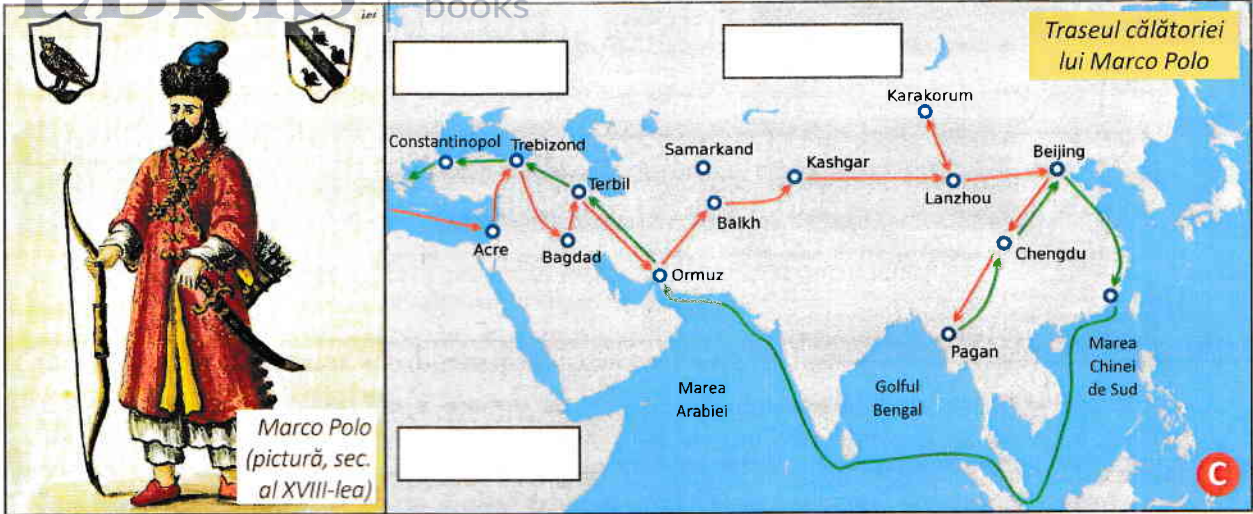
(Marco Polo, Cartea Minunilor, adaptare)

- a. Transcrie din textul **A** numele continentului explorat de Marco Polo și pe cel al capitalei Chinei.

.....;

- b. Identifică în textul **B** o informație despre clădirea descrisă.

.....

Marco Polo (pictură, sec. al XVIII-lea)

Traseul călătoriei lui Marco Polo

- c. Scrie, în fiecare chenar de pe hartă, numele continentului corespunzător.
- d. Numește epoca istorică în care s-a desfășurat călătoria lui Marco Polo.

2 Asociază, cu ajutorul săgeților, fiecare termen din lista de mai jos cu imaginea corespunzătoare.

portulan

caravelă

busolă

astrolab

Activitate de grup

Lucrați în perechi.

Pornind de la imaginea alăturată, imaginați un dialog între hanul Kubilai și Marco Polo. Acesta poate cuprinde aspecte despre geografia Europei și a Asiei, despre modul de viață al oamenilor de pe cele două continente, despre activitățile economice.

Interpretați în fața clasei dialogul.

Marco Polo la curtea Hanului Kubilai (ilustrație, sec. al XV-lea)

MARILE DESCOPERIRI ALE EUROPENILOR (I). DRUMURI ȘI TERITORII. CĂLĂTORI ȘI CĂLĂTORII

De reținut

- Din **secolul al XV-lea**, mai întâi portughezii, apoi spaniolii, au organizat expediții maritime de explorare a unor noi teritorii.
- De la finalul secolului al XV-lea, portughezii au deschis o nouă rută de comerț între Europa și Asia, prin ocolirea Africii.
- Ca urmare a călătoriilor sale peste Oceanul Atlantic, **Cristofor Columb** a descoperit noul continent ce va fi numit America.
- Expediția maritimă condusă de **Fernando Magellan** a realizat prima circumnavigație a Terrei, demonstrând sfericitatea Pământului.

Date istorice

- 1492** – prima călătorie a lui Cristofor Columb peste Oceanul Atlantic
- 1519-1522** – expediția maritimă în jurul Lumii condusă de Fernando Magellan

Cuvinte-cheie

- circumnavigație
- *Lumea Nouă* (America)
- *Lumea Veche* (Europa)

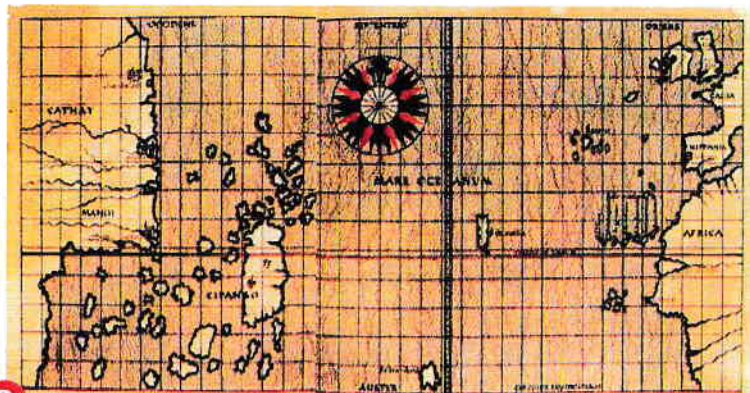

Activitate individuală

A Deoarece am vorbit cândva despre o rută maritimă către ținuturile mirodeniilor, mai scurtă decât cea prin Guineea, măritul rege mi-a cerut lămuriri. Am preferat să confecționez o hartă maritimă care să dovedească existența acestei rute (...) pe care am însemnat coastele și insulele pe care se pot face escale, navigând numai către vest (...). Ea indică și distanțele care ne despart de aceste locuri atât de bogate în felurite mirodenii și pietre prețioase.

(Scrisoarea geografului Paolo Toscanelli către regele Portugaliei, sec. al XV-lea)

- 1** Citește cu atenție documentul **A** (din stânga), apoi, pornind de la conținutul acestuia și de la harta **B** (de mai jos), rezolvă cerințele.

Harta alcătuită
de Paolo Toscanelli (1468)

a. Prezintă pe scurt conținutul documentului A.

b. Numește oceanul pe care europenii ar fi trebuit să navigheze către vest.

c. Precizează un motiv pentru care geograful Toscanelli a redactat documentul.

d. Transcrie, din documentul A, o cauză a marilor descoperiri ale europenilor din secolele al XV-lea și al XVI-lea.

2 Privește cu atenție harta. După modelul de mai jos, scrie, în dreptul numelui fiecăruia dintre navigatori, cifra care, pe hartă, indică traseul expediției maritime corespunzătoare.

Bartolomeo Diaz

Vasco da Gama

Cristofor Columb

John Cabot

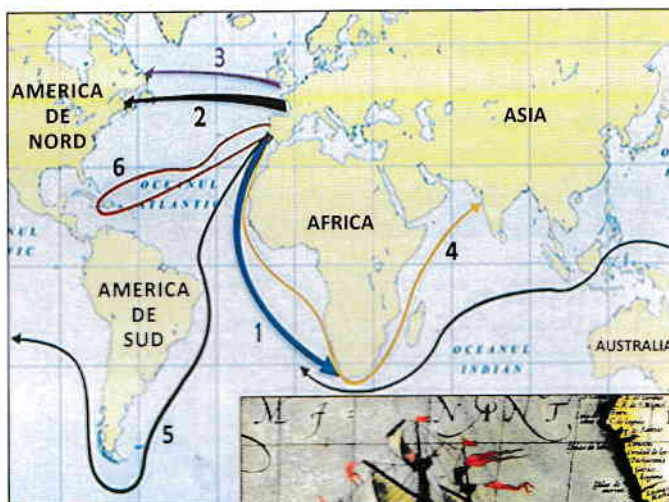

Fernando Magellan

Jacques Cartier

Marile descoperiri ale europenilor (sec. al XV-lea - al XVI-lea)

Corabia Victoria, una dintre navele expediției conduse de Fernando Magellan

Activitate de grup

Formați grupe de câte 3-5 elevi.

Căutați informații despre exploratori români din trecut sau din zilele noastre (de exemplu: Spătarul Nicolae Milescu, Iuliu Popper, Emil Racoviță, Maria Uca Marinescu). Realizați câte o prezentare în format multimedia despre viața și activitatea unuia dintre exploratori și organizați în clasă o dezbatere despre contribuția românilor la cunoașterea Terrei.

MARILE DESCOPERIRI ALE EUROPENILOR (II). CONSECINȚE ASUPRA VIEȚII OAMENILOR

De reținut

- Marile descoperiri geografice din sec. al XV-lea – al XVI-lea au lărgit orizontul de cunoaștere al europenilor.
- Noi rute maritime au făcut legătura între Europa și restul continentelor, determinând scăderea importanței comerțului pe Marea Mediterană în favoarea celui de pe Oceanul Atlantic.
- S-au constituit primele imperii coloniale: portughez și spaniol.

Date istorice

- 1494** – Tratatul de la Tordesillas a pus bazele imperiilor coloniale ale Spaniei și Portugaliei
- 1600** – Întemeierea, în Anglia, a Companiei Indiilor de Est

Cuvinte-cheie

- imperiu colonial
- rută comercială
- populații precolumbiene (amerindiene)

Activitate individuală

Privește cu atenție harta A, citește documentul B, apoi rezolvă cerințele. Harta reprezintă un planiglob realizat în anul 1502 (numit *Harta Cantino*). Se pot observa continentele cunoscute și explorate de europeni, precum și linia de demarcație a imperiilor coloniale spaniol și portughez (Linia Tratatului de la Tordesillas).

a. Scrie numele a trei continente pe care le poți recunoaște pe harta alăturată.

b. Explică un motiv pentru care, potrivit documentului B, în India, portughezii au întâlnit negustori arabi, iar aceștia cunoșteau limbile vorbite în Europa (genoveza, castiliana).

c. Subliniază, pe documentul B, cuvintele care sugerează una dintre cauzele marilor expediții de explorare a Pământului din secolele al XV-lea și al XVI-lea.

B Localnicii ne-au arătat portul Calicut (în India). (...) Căpitanul l-a trimis pe unul dintre ai noștri în port. Localnicii care l-au însoțit, l-au dus la doi negustori arabi din Tunis, care știau să vorbească genoveza și castiliana. În loc de „bun venit”, aceștia l-au întrebat răstit: „Ce cauți aici?” Iar omul nostru le-a răspuns: creștini și mirodenii!

(Alvaro Velho, Jurnalul călătoriei lui Vasco da Gama, adaptare)